

מרץ 2012

לכבוד,
לקוחות המשרד

הקלות לעוסקים – היבט מע"מ

בימים אלה התקבל תיקון חדש לחוק מע"מ (תיקון 42) שכולל בחובו, בין היתר, הקלות משמעותיות בעיקר בסקטור של היצרנים הקטנים. עד כה נדרשו עוסקים במגזרים רבים להוציא חשבונית מס ולשלם את המע"מ כבר בסמוך לאחר ביצוע העסקה גם אם התמורה טרם שולמה לידיהם. במשך שבו, משום מה, השתרש הנוהג המגונה של תשלום על בסיס שוטף + 30 ולעיתים אף שוטף + 90 ויותר, לרבות תשלומים המבוצעים באיחור וללא כל הצדקה חוקית על ידי הרשויות וגופים ממשלתיים שונים, נוצר עיוות חמור ולפיו, העוסקים צריכים לממן את תשלומי המע"מ עבור לקוחות, גם כשהלקוח הוא המדינה בעצמה. תופעה זו יוצרת מצוקת אשראי חריפה ולעיתים יכולה להביא אף להתמוטטות של עסקים רק בשל הפערים בין מועד החיוב במע"מ לבין מועד קבלת התמורה. שלא לדבר על מצבים של חובות אבודים שבהם הקונה כלל אינו משלם לספק את התמורה ובינתיים כבר שולם המע"מ לרשויות ע"י הספק. למרבה הצער הנטל המשפטי המוטל על עוסקים להכרה בחוב אבוד לצורך קבלת החזר המע"מ, הינו כבד ומחמיר ומחייב את העוסק להוכיח כי נקט בכל האמצעים החוקיים לגביית החוב, דבר שלא תמיד משתלם, בעיקר כשסיכויי הגביה בפועל אינם גבוהים.

בתיקון האחרון לחוק, יש אפוא משום בשורה גדולה בעיקר לעוסקים הקטנים: במטרה לסייע ליצרנים קטנים תוקנה הוראת שעה לפיה יצרנים שמחזורם השנתי הוא עד 1,950,000 ש"ח יוכלו לדווח במשך שנה מיום פרסום החוק לפי מועד חיוב על בסיס מזומן להבדיל מהמצב עד כה שבו כבר בעת ביצוע המכר או השירות חלה החובה לשלם את המע"מ. שר האוצר אף הוסמך להאריך את התקופה האמורה.

כמו כן התיקון לחוק קובע כי המועד להוצאת חשבונית המס יהיה תוך 14 יום ממועד החיוב במס, בין אם מועד החיוב הוא על בסיס מזומן ובין אם על בסיס מצטבר ומה שחשוב עוד יותר לענייננו, **כי קונה לא ידרוש חשבונית מס קודם לתשלום התמורה או חלקה, אם המועד לחיוב במס בשל העסקה הוא על בסיס מזומן (עם קבלת התמורה ועל הסכום שהתקבל).** בעוד שקודם לתיקון חלה חובה על העוסק להוציא חשבונית מס לפי דרישת הקונה, גם אם הדרישה באה לפני התשלום. בכך יש משום הקלה גדולה נוספת לאותם עוסקים. שכן, גם עוסקים המדווחים על בסיס מזומן למע"מ שלא חייבים כאמור בתשלום המס אלא עם קבלת התמורה, נתקלו בתופעה, בעיקר מצד לקוחות שהינם גופים גדולים, שדרשו את הוצאת חשבונית המס כתנאי לביצוע התשלום ובכך עיקרו למעשה מתוכן, במידה רבה, את היתרון שקיים בדיווח על בסיס מזומן,

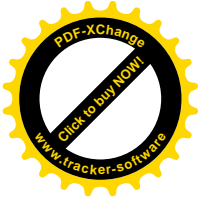
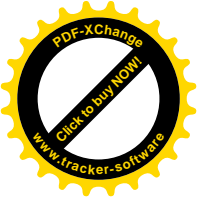

כפי שהוסבר לעיל. לאור התיקון האמור, מעתה, יימנע הדבר שכן, נקבע בחוק כי קונה לא ידרוש חשבונית מס קודם לתשלום התמורה כאשר המועד לחיוב במס הוא על בסיס מזומן. עם זאת, יש לתהות, האם הוראת החוק אינה ניתנת להתניה בהסכמה בין הצדדים, כלומר האם היא חלה גם במצבים שבהם בהסכם עם הספק הותנה מראש, כחלק מהתנאים לקבלת העבודה, החובה להמציא חשבונית קודם לתשלום? והאם אין ההוראה חלה רק במצבים שבהם הסכם בין הצדדים שותק בעניין זה. כמו כן, לא נקבעה כל סנקציה בנדון כך שלא ברור מה ייעשה בקונה המסרב לבצע את התשלום לפני קבלת חשבונית מס מהספק. עם זאת, יש לקוות כי עצם קביעת ההוראה החדשה בחוק, תתרום לשינוי הנורמות הפסולות שנשתרשו במשק כאמור ולשיפור מוסר התשלומים. מכל מקום מעתה יהיה קשה יותר להיתלות "בתירוץ" של קבלת החשבונית מראש כאמתלא לעיכוב תשלום התמורה.

עוד בין התיקונים, מועד החיוב במס בשל עסקאות שירות שמחירן הושפע מיחסים מיוחדים, או שלא נקבע להן מחיר, או שהתמורה כולה או חלקה אינה בכסף, יהיה תמיד על בסיס מצטבר (עם מתן השירות).

בצד ההקלות ועל מנת להילחם בהעלמת עסקאות, נקבע כי יוטל קנס בשיעור של 30% ממש התשומות שהוכר במסגרת שומה, למי שהעלים תשומות ולא רשם אותן בספרים, ולא ניהל ספרים כדון או ניהל ספרים בסטייה מהותית. ערעור על הקנס יוגש לביהמ"ש המחוזי, הן הקנס האמור והן הקנס המוטל לפי סעיף 95(א), תשלומם ידחה אם הוגש ערעור אלא אם החליטו ביהמ"ש או ועדת הערר אחרת. הקנסות ישולמו בתוספת ריבית והפרשי הצמדה.

הנושא	התיקון	הסעיף בחוק מע"מ
יחסים מיוחדים	במקרה של יחסים מיוחדים או העדר מחיר, החיוב יהיה על בסיס מצטבר מיד עם ביצוע העסקה או השירות גם אם העוסק זכאי לכאורה לחיוב רק עם קבלת התשלום.	29(א1)
חיוב בקבלת התמורה בעסקה של מכר נכס	הוראת שעה לשנת 2012 ואפשרות לשר האוצר להאריך התקופה	29(ב1)
מועד הוצאת חשבונית	תוך 14 ימים ממועד החיוב במס בכל המקרים.	46(א)
הזכות להוציא חשבונית מס	איסור לדרוש חשבונית מס קודם לתשלום התמורה או חלקה.	47(א1) – (בחוק ההתייעלות הכלכלית)
הקצאה של מספרי חשבוניות לעוסק	דחייה של מועד תחילת הקצאת מספרי חשבוניות באופן מקוון. (בתוקף מינואר 2017 ואפשרות לדחייה של עד 3 שנים בכל פעם).	47(א)ו(ד) (בחוק ההתייעלות הכלכלית)
דוח תקופתי לעוסק חייב בדיווח מפורט	פירוט המחזורים השנתיים החייבים בדיווח ומועדיהם. רשות לקבוע פעולות שהן תכנון מס חייב להיכלל בדיווח.	67א(א) עד 67א(ח) ובכלל. (בחוק ההתייעלות הכלכלית)
פרטי הדוח התקופתי לחייבי דיווח מפורט	פירוט חשבוניות מס, מסמכים אחרים, רשימוני יבוא, לרבות תאריכים, מספרים סידוריים סכומים וכיב'. שמחזור עסקאותיהם עולה על 2.5 מיליוני שקלים בשנה או	69א(א) עד (ז) ובכלל (בחוק ההתייעלות הכלכלית)

	חייבים בחשבונאות כפולה.	
70(ב) (בחוק ההתייעלות הכלכלית)	במחזור (לפי הוראות ניהול ספרים סעיף 130(א)(4)לפקודת מ.ה.) העולה על 20 מיליוני שקלים יגישו דוח מיוחד מפורט בגין רכישת נכס או קבלת שירות.	דוחות של מלכר ומוסד כספי
71א(א)	בתוך 90 ימים מתום שנת המס יש לפרט את סך הרכישות והשירותים לרבות מהעוסקים באיחוד.	דוח מסכם לאיחוד עוסקים
72א(א) (בחוק ההתייעלות הכלכלית)	חובת הגשת הדיווח המפורט באופן מקוון	הגשת הדיווח המפורט באופן מקוון
75א(א) תחילה 2012 (בחוק ההתייעלות הכלכלית)	שמירת מאגר המידע במשך 5 שנים	מאגר מידע
88א(1) (בחוק ההתייעלות הכלכלית)	לסכום שאינו עולה על 835,000 ש"ח ישולם המס עם הגשת הדו"ח התקופתי בשל החודשים הזוגיים בשנה	מועד התשלום לפי דו"ח
95א(1)	חובת ניכוי ורישום של כל התשומות להם זכאי העוסק. אי ניכוי או אי רישום יחשבו כאי ניהול פנקסי חשבונות כפי שנקבע.	קנס 30% מסך התשומות שלא נוכו
95(ב1) ו (ב2)	זכות ערעור בפני בימ"ש מחוזי למעט במקרה שהעניין בפני ועדה לקבילות פנקסים שהחלה לדון בנושא.	זכות ערעור
95(ג)	הגשת ערעור או ערר דוחה את תשלום הקנס	דחיית תשלום קנס
97	מתן אפשרות להטיל הפרשי הצמדה וריבית גם על קנס לפי סעיף 95	הפרשי הצמדה וריבית
113א(1) (בחוק ההתייעלות הכלכלית)	סמכות המנהל לאחר מתן התרעה לשלול מתן מספרי חשבונות (הפעלת הסעיף נדחית לשנת 2017)	אי הקצאת מספרי חשבונות
116א(א)	הגבלת סמכות המנהל להארכת מועד לניכוי תשומות לתקופה שאינה עולה על 5 שנים	דחיית מועדים
117א(ב6) (בחוק ההתייעלות הכלכלית)	העדר פירוט בדוח תקופתי, בדוח מיוחד או שנתי מסכם	שנת מאסר
117א(10)	הכנסה או הוצאת טובין בניגוד להוראות סעיף 129א.	הרחבת הובלת טובין בחשבונות או תעודות משלוח

אשמח לענות על שאלות נוספות בעניין .

בברכה ,

מטי מדינה-רו"ח